

Rådgivning inom projektet

Process- och teknikstöd

MÅSTE JAG CERTIFIERA MIN BIOGÖDSEL FÖR ATT KUNNA LEVERERA DEN TILL ANDRA ARLAGÅRDAR?

Datum: mars, 2021

Rådgivare: Sara Bergström Nilsson, Hushållningssällskapet Halland

Bakgrund

En gårdsbaserad biogasanläggningen samarbetar med andra djurhållande företag och tar in stallgödsel från dessa. Företaget vill öka sin biogasproduktion genom att ta in både mer gödsel och annat vegetabiliskt substrat. Företaget har blivit erbjuden att ta emot en fibermull från en träindustri.

Beskrivning av problemet

Företaget själv och köpare av biogödseln levererar mjölk till Arla och behöver därför följa Arlas branschkrav. Vidare säljs biogödseln även till gårdar med ekologisk produktion och biogödseln behöver vara godkänd även för dem. Frågan är hur många gårdar som kan leverera gödsel in till en biogasanläggning innan biogödseln behöver certifieras? Och är det möjligt att ta in fibermullen till biogasprocessen?

Förslag på lösning eller rekommendation

Enligt mejeribranschens policydokument (daterat 2019-11-08) behöver gårdsbaserade biogasanläggningar inte certifiera sin biogödsel, men de får inte ta in andra substrat i sin biogasprocess än de som finns på listan för godkända substrat enligt SPCR 120 som du hittar här: https://www.avfallsverige.se/fileadmin/user_upload/4_kunskapsbank/SPCR152_Bilaga1_ver03.pdf

Vad gäller fibermullen visar analyser att den innehåller höga halter av tungmetaller och ska därför inte tas in i biogasprocessen.

Sammanställning av mjölksektorns, av Svensk Mjölks styrelse beslutade, policy och värderingar med koppling till mjölkgårdens produktion

Beslutade policy – gård

1. Aflatoxin och myrsyrabehandlad spannmål (sammanslagen 1 oktober 2014)

Foderråvaror som innehåller mer än 10 µg aflatoxin B₁/kg får inte användas i fodermedel till mjölkkor. Avgiftning eller utspädning av foderpartier är inte tillåtet. Inblandning av riskråvaror i en foderblandning ska begränsas så att koncentrationen i den färdiga foderblandningen inte överstiger 1 µg/kg. 10. Myrsyra eller myrsyra i blandning med andra organiska syror får inte användas vid syrakonservering av fuktig spannmål.

Motiv

- Försiktighetsprincipen, kan påverka produktsäkerheten.
- Marknadsbedömning, konsumentförtroende.
- Risk för mykotoxiner främst aflatoxin och indirekt risk för djurlidande.
- Branschtillämpning av Sveriges bönders värderingar och riktlinjer för en hållbar livsmedelsproduktion ([Den svenska modellen tagen av LRF](#)).

2. Animaliska fodermedel till nötkreatur (26 oktober 2009)

Foderråvaror som har animalt ursprung får ej användas i fodermedel till nötkreatur. Med fodermedel av animalt ursprung avses såväl kött-, blod- och benmjöl samt fettråvaror som processats från slakteriprodukter samt alla slag av animaliska foderråvaror med marint ursprung (fiskmjöl, marint fett samt ensilageprodukter som innehåller marina produkter).

Motiv

- Etik – idisslare äter normalt inte kött, fisk osv.
- Kan påverka produktsäkerheten smakförändringar m.m.
- Marknadsbedömning, konsumentförtroende.

3. Avel (Ny rubrik 8 juni 2017, Omformulerad 4 juni 2015, 8 maj 2014, 26 oktober 2009)

Avelsarbetet ska syfta till att:

- Undvika direkt lidande för djuren.
- Minimera frekvensen djur som drabbas av ärftliga defekter.
- Undvika negativa effekter på mjölkråvaran.

Motiv

- Risk för djurlidande – svåra förlossningar, kejsarsnitt, spädkalvsdödlighet m.m.
- Risk ökad antibiotikaanvändning och därmed för resistensutveckling.
- Marknadsbedömning, konsumentförtroende – Det ligger mycket högt upp i konsumenternas "kravlista" att mjölkbönderna inte skapar onaturliga djur.
- Branschtillämpning av Sveriges bönders värderingar och riktlinjer för en hållbar livsmedelsproduktion ([Den svenska modellen tagen av LRF](#)).

4. Hormonell brunstsynchronisering (1 oktober 2014)

Hormonell brunstsynchronisering för seminering får ej användas på mjölkande kor. Användning av hormoner för brunstsynchronisering får ej ersätta daglig tillsyn av djuren.

Motiv

- Marknadsbedömning, konsumentförtroende – att mjölkbönderna inte använder hormoner för att korna ska producera mer ligger mycket högt upp i konsumenternas "kravlista".
- Restriktivitet – tar ansvar för en säker produktion

5. Läkemedel (20 april 2016)

En god djurhälsa ska uppnås genom förebyggande djurhälsovård. Läkemedel ska endast användas efter av veterinär fastställd diagnos eller i besättningar som har villkorad läkemedelsanvändning enligt instruktion från veterinär. Läkemedelsanvändningen ska vara restriktiv och kontrollerad samt följa de [riktlinjer](#) som har tagits fram i samarbete mellan de nordiska mejerierorganisationerna.

Motiv

- Arbetssättet minska risken för djurlidande.
- En ökad och/eller okontrollerad användning ökar risken resistensutveckling och därmed möjligheten att bota framtida sjukdomar hos djur och människor.
- En ökad och/eller okontrollerad användning kan påverka produktsäkerheten.
- Marknadsbedömning, konsumentförtroende – Det ligger mycket högt upp i konsumenternas "kravlista" att mjölkbönderna inte använder läkemedel för att korna ska producera mer.
- Branschtillämpning av Sveriges bönders värderingar och riktlinjer för en hållbar livsmedelsproduktion ([Den svenska modellen tagen av LRF](#)).

6. Restprodukter (14 juni 2012, 19 april 2017)

Restprodukter, som har sitt ursprung i foder- eller livsmedelskedjan, får spridas på mjölkgårdar förutsatt att de är säkra utifrån både smittskyddsperspektiv och med avseende på främmande ämnen. Samma regler gäller vid odling av bete, vall, annat grovfoder eller rotfrukter för utfodring till nötkreatur för mjölkproduktion på andra gårdar än mjölkgården.

- Restprodukter av animaliskt ursprung ska hygieniseras enligt gällande lagstiftning.

- Rötrest från biogasanläggning (biogödsel) ska vara certifierad enligt SPCR120 med undantag från gårdsbiogasanläggningar, där dock endast restprodukter i listan över godkända substrat inom SPCR 120 får användas.
- En karenstid om ett år från spridning till skörd gäller vid användning av icke godkänd restprodukt.
- För spridning av aska ska gränsvärden för tillförsel av ämnen till åkermark följas. Aska får inte spridas på vall, bete, annat grovfoder och rotfrukter. Vid spridning av aska gäller ett års karenstid mellan spridning av aska och skörd av ovan nämnda grödor.

Motiv

- Hygienisering innebär att smittspridningsrisken minimeras.
- En kvalitetssäkrad process ska eftersträvas. Inom SPCR120 finns gränsvärden för biogödselns innehåll av såväl tungmetaller som synliga föroreningar som plast och glas.
- Godkända substrat inom SPCR120 ska vara rena, källsorterade och biologiskt lättnedbrytbara.
- Spridning av aska får inte innebära ackumulering av oönskade metaller i jordbruksmarken.

7. Slam (*Mjölkgård def 4 juni 2015, 15 juni 2011*)

Avloppsslam* ska inte spridas på mjölkgårdar. Avloppsslam ska inte heller spridas på mark där det odlas bete, vall, annat grovfoder eller rotfrukter för utfodring till nötkreatur för mjölkproduktion. För fält som tidigare gödslats med avloppsslam ska en väntetid gälla om minst tre år från spridningstillfället till skörd. I första hand gäller slamförbud även för övriga inköpta inhemska foderråvaror. Alternativt krävs att slammet kommer från REVAQ-certifierad anläggning.

Med mjölkgård avses den gård och de marker som mjölkleverantören brukar.

* Inkluderar även avloppsslam från REVAQ-certifierad anläggning.

Motiv

- Mjölkgårdarna har tillräckligt med naturlig gödsel att ta hand om.
- Försiktighetsprincipen – känner idag inte till alla potentiella farliga främmande ämnen, smittor, som kan finnas i slammet.
- Kan påverka produktsäkerheten.
- Marknadsbedömning, konsumentförtroende.

8. Smittskydd (*Justerad 4 juni 2015, 26 oktober 2009 konfirmerad*)

Samtliga mjölkbesättningar ska följa [reglerna](#) i Svenska Djurbönders Smittskyddskontroll - SDS. Detta gäller bl.a. vid import* av sperma, ägg och embryon. På grund av den höga smittrisken får levande djur inte importeras* till mjölkbesättningar. Eventuella inköp av svenska han- eller hondjur av kötttrastyp ska endast ske från besättningar som inte haft någon import* av levande djur de senaste 10 åren (* även införsel från annat EU-land).

Motiv

- Inköp av levande djur innebär en mycket stor risk för spridning av smitta och därmed djurlidande.
- Säkerställa Sveriges goda hälsoläge och minimera risken för nya djursjukdomar.

- Sjuka djur medför ökad antibiotika användning och därmed för resistensutveckling.
- Risk för smittor som även kan överföras till människor.
- Branschtillämpning av Sveriges bönders värderingar och riktlinjer för en hållbar livsmedelsproduktion ([Den svenska modellen tagen av LRF](#)).